

GLANZEN

Pieter De Buysser

HET EERSTE BEDRIJF, WAAR HET VERLANGEN NAAR WAARHEID EN LICHT AL METEEN NIET MEER TE HOUDEN IS.

Muziek. Zwanger van glans en magie. Lichteffect. David op. Met grote gebaren die stranden in de onbeduidende modder van het voluntarisme. Hij neemt stappen groot en traag als een albatros. Zijn voeten plensen op de vloer. Hij tovert intussen een rode neus uit zijn broek, een olietanker op de scene, legt Azië in Edegem, verandert in een krokodil gevolgd door een torengebouw en zingt helemaal alleen de Missa Eternae polyfonisch.

DAVID:

Kat of geen kat, ik trap ze op de staart. Ja ha hier ben ik, uw efficiëntiemaximalist voor vanavond, welkom in weer een avondje theaterplaastersensibilisatie, de doornenkroon van goede bedoelingen op het hoofd gedrukt dus likken maar aan die vingers. Excuseer. Excuseer dat ik me excuseer het spel is vertrokken we gaan door. Waar is die kat dat ik ze op de staart trap. Of op haar snuit. Of op haar buik en dan op haar darmen en haar alvleesklier en dan glijd ik uit en lig ik hier. Kameraden: de nieuwe wereld wordt vanonderuit opgebouwd! KROKODIL! Maar het is niet zo dat de voorstelling begint. Ik begin te stoppen, vanavond, ik stop. Akkoord, het ziet er niet zo uit omdat ik al bij al toch aan het beginnen ben, maar dit is het einde. Vooraleer ik kan zeggen, nu ben ik er geweest, moet ik er ook eerst zijn. Wat er allemaal niet voor nodig is om er eerst te zijn. Dat houdt niet op. Aan de lopende band er zijn er zijn er zijn er zijn. Ik stop. Alle begin is moeilijk, ook dat van een einde. Er zal vanavond geen toneel zijn. Ook al sta ik nu op het toneel en is dat niet de ideale positie om zoiets geloofwaardig aan de man te brengen. Ik zeg: genoeg, over en uit. Gedaan met glanzen ik wil de lichtbron zelf. CHINESE MUUR! CHINESE MUUR OP EEN WIEL! CHINESE MUUR ZONDER WIEL! ZONDER CHINESE MUUR! Nooit meer kunstlicht, nooit meer bestaanskandidaat tussen de gordijnen, nooit meer kandideren, ter zake: hier sta ik. Ik ben niet David Copperfield. Hier sta ik: latente leugenleerder in zak en as. Hier sta ik: uw kat in de zak. U bent genaaid. U zult zeggen: niet zijken, we hebben betaald, geef er een lap op! Ik zeg lap op lap, op lap op lap dat dijt uit. Twee honderd voorstellingen per jaar dat geeft een reuzachtige zak

daar kunnen al onze hoofden in, wel vanavond voer ik ons met de zak over het hoofd naar het schavot, veroordeeld voor genoeg te nemen met schijn en schaduw.

(Glorieuze muziek, het licht op geen schommelstoel schiet aan, David in actie.)

Ik moet even voort doen anders kunnen er accidenten gebeuren. En hopla, wat ziet u hier wat ziet u hier? Het is een stoel, een eenvoudige schommelstoel en niemand zit er in.

Ik werk dit even af, de goochelmachines zijn geprogrammeerd, voor ik het weet zit ik met mijn vingers tussen het rad dat ik voor uw ogen moet draaien, en dan zijn we nog verder van huis.

Niemand niemand zit er in de stoel, en wie moet hier komen zitten? Claudia! Jawel Claudia. Jullie trippelkippetje: Claudia.

Oh Claudia als je hier zit dan mag je hier blijven zitten, en als je zere voeten hebt dan mag je je schoentjes uit doen, en dan staan we op en gaan we een wafeltje eten aan de kust, en dan nooit meer theater, nooit meer verraad aan ons eigen, alleen wij twee, hand in hand naar ons eigen land.

(muziek zwelt aan, Davids gebaren zwellen aan, hij maakt een zwierig handgebaar naar waar Claudia nu onder de goocheldoek op de stoel zal verschijnen, trekt het doek weg. Ze zit er niet. Muziek stopt abrupt. Geluid van een katrol en motor. Vanop een andere plek komt Claudia uit de lucht, en daalt langzaam neer.)

CLAUDIA

(zingt)

Twee ogen zo blauw.

Zo innig en trouw.

Al mijn geluk zijn die kijkers van jou.

Twee ogen zo blauw.

We zijn er! En? Wat denk je? Ik hoorde je varieren, ik dacht: daar pik ik op in!

DAVID:

Lieve Claudia, je weet hoe gevaarlijk al die truken kunnen zijn.

CLAUDIA:

Jij permitteert je een vrijheid, ik permitteer me een vrijheid, dat is rechtvaardig.

DAVID:

Dat is gevaarlijk.

CLAUDIA:

Maar zo doen wij zaken vriend. Zullen we er aan beginnen?

DAVID:

Ik probeerde toch te zeggen dat ik niet meer wil?

CLAUDIA:

Goed geprobeerd, maar houd toch maar je toverstokje goed vast want ik heb er zin in.

DAVID:

Mijn toverstok heeft mij vast en ik heb het gevoel dat ik er ga afvallen als een rot blad.

CLAUDIA:

Allez vooruit, rug recht, blik vooruit, en hoola. Waar gaan we mee beginnen vanavond?

DAVID:

Claudia, zie jij dat daar?

(wijst naar een kier in de goochelkist)

CLAUDIA:

Natuurlijk, daar gaat straks die zeebaars uitkomen en in zal die inslikken en langs het oor van onze André in het publiek terug tevoorschijn toveren.

DAVID:

Nee, nee, zie je daar geen straaltje bloed uitlekken?

CLAUDIA:

Bloed? Maar nee gij.

DAVID:

Ik zie het echt.

CLAUDIA:

Och gij?

DAVID:

Een traan bloed, één links en één rechts.

CLAUDIA:

Jij hebt rust nodig Davidje. Wil je even pauzeren?

DAVID:

Ik wil voor goed pauzeren.

CLAUDIA:

Goed, laat ons beginnen met de echte pauze nu al te nemen.

Dames en heren, wij nemen nu onze pauze, u kan iets gaan drinken in de bar, of u mag ook blijven zitten als u wil.

(Ze haalt uit haar rugzakje een brooddoos en een thermos)

Heb jij je boterhamendoos niet bij?

Maar daar moet je nu niet van panikeren, hier zet u, kaas of hesp?

DAVID:

Hesp.

CLAUDIA:

Dat gaat je goed doen jongen. Koffie?

DAVID:

Dank je.

CLAUDIA:

Alstublieft. Dat doet deugd niet?

DAVID:

Er zit iets in die koffie.

CLAUDIA:

Melk en suiker.

DAVID:

Nee, een insect.

CLAUDIA:

Laat zien. Ocharme.

DAVID:

Dat is een mot.

CLAUDIA:

Ze beweegt nog.

DAVID:

Ongelooflijk.

CLAUDIA:

Dat die dat overleeft heeft.

DAVID:

Ik denk dat die uit die koffie wil.

CLAUDIA:

Ocharme, dat spartelt nog maar heel zachtjes.

DAVID:

Zal ik ze eruit halen?

CLAUDIA:

Nijp ze gewoon dood. Ik haal wel andere koffie.

DAVID:

Dat heeft dan uren gevochten om niet te verdrinken en nu is de verlossing nabij en dan zouden wij ze dood doen.

CLAUDIA:

Ja zeg.

DAVID:

Kijk, ze kruipt op mijn vinger.

CLAUDIA:

Ah ja, die wil naar dat licht hier.

DAVID:

Dat is vals licht.

CLAUDIA:

Het geeft toch goed, die mot is daar blij mee.

DAVID:

Die kent het verschil niet met echt licht.

CLAUDIA:

Echt licht, onecht licht. Ik ook niet denk ik.

DAVID:

Verdorie Claudia je bent verloren en verkocht, het is nog niet te laat, scheid hiermeer uit!

CLAUDIA:

Is het nog niet beter?

DAVID:

Claudia, ik wil hier weg.

CLAUDIA:

In augustus hebben we toch twee weken verlof. Dat is nog een paar maanden.

DAVID:

Claudia, je begrijpt het niet: ik wil dit niet meer doen.

CLAUDIA:

Goh, er zijn jobs met meer privacy, dat is waar, maar kijk, de zaal zit nu vol, we kunnen dat wel aan.

DAVID:

Het is de inspanningen niet meer waard.

CLAUDIA:

Ja ik droom ook wel eens van een grote doorbraak. Maar misschien zit er vanavond wel iemand in de zaal die zegt, daar die Claudia daar, die moet ik als glansrol.

DAVID:

Ik droom van een ander soort doorbraak. Eén die leven geeft, in plaats van leven weerspiegelt, betovert of nog erger, er gewoon wat commentaar op heeft. Een doorbraak die door de muren hier breekt en de wereld in stapt, een doorbraak naar iets werkelijks, naar onze wereld die buiten deze muren verkrampst van de pijn.

CLAUDIA:

Je had die documentaire moeten zien over kinderen in Congo. Dat was erg. Heel erg.

DAVID:

Dat bedoel ik.

CLAUDIA:

Maar pas op, ik heb er ook eens één gezien over mensen die hun piercing er terug uit willen, amai, dat is ook niet van de poes.

DAVID:

De waarheid. Helpen. Doen. Bestaan.

CLAUDIA:

Awel: spelen, betoveren, begeistere!

DAVID:

Ik kan het niet van mij afzetten dat dat niet genoeg is.

CLAUDIA:

Wat zou je dan willen doen.

DAVID:

Claudia, wil je met me trouwen.

CLAUDIA:

David!!!

DAVID:

Claudia, mijn lieve mooie Claudia, wil je met me trouwen?

CLAUDIA:

Maar jongen toch.

DAVID:

We kunnen samen eerst op huwelijksreis gaan, en dan iets zinvols doen, naar Congo, of naar Libanon, vrijwilligerswerk, iets waar de mensen echt iets aan hebben, waar je levens mee helpt.

CLAUDIA:

David, je overvalt me.

DAVID:

Dan staan we 'smorgens op in ons bescheiden hutje, dan masseer ik je voeten en dan gaan we een hele dag huizen helpen bouwen, kinderen helpen leren lezen en schrijven.

CLAUDIA:

En dat vraag jij nu?

DAVID:

Dat glanzen hier bespookt ons met een vreemdheid, een verblinding en een vergetelheid. Ik wil waarheid, de echtheid, en ik wil dat nu.

CLAUDIA:

Oh David ik wist niet dat dat in jou zat te broeden.

DAVID:

Het is uitgebroed, klaar om zijn vleugels uit te slaan. Ik wil meer effect dan dat die luiken en kabels en lichten hier voor mekaar krijgen. Ik wil ingrijpen.

CLAUDIA:

En je wil dat met mij doen?

DAVID:

Ja, ik met jou. Ik bewonder je, ik heb je lief, ik wil met je trouwen.

CLAUDIA:

Oh, dat is ingrijpend.

DAVID:

Ik kan nog ingrijpender zijn.

CLAUDIA:

Oh. Dat is lang geleden dat een man dat tegen mij heeft gezegd.

DAVID:

Ik meen het Claudia.

CLAUDIA:

Maar onze tournee?

DAVID:

Ze vinden wel stand ins, er zijn kandidaten genoeg.

CLAUDIA:

Maar waar gaan wij dan van leven?

DAVID:

Van de hemelse dauw!

CLAUDIA:

Maar ik ben bang van de bazen.

DAVID:

De bazen? Heb jij ze ooit gezien?

Een Naamloze Vennootschap zonder gezicht die alles regelt, plant en beslist voor ons, voor Fanta, voor Walt Disney, voor oorlog en vrede en voor arm en rijk.

CLAUDIA:

Je weet toch dat ze controleurs op pad sturen?

DAVID:

Wel als ze hier zijn mogen ze nu opstaan. Is hier iemand van de Naamloze Vennootschap die ons tewerkstelt in de zaal in de zaal? Zie je, de avond is voor ons.

Claudia, ik wil een kind van jou.

CLAUDIA:

Dat meen je niet?

DAVID:

Dit is niet iets dat ik meen Claudia, dit is iets dat ik zal bewerkstelligen.

CLAUDIA:

Oh, oh, dat...dat pakt mij.

DAVID:

We doen nu al jaren onze vertoningen en ik heb het u nog nooit gezegd maar nu is de moment gekomen. Claudia: ik heb een hele, hele grote boon voor u.

CLAUDIA:

Ik ... ik... dacht dat het er nooit nog van zou komen... En nu, nu ineens spreek jij van die boon van jou en die gaat hier nogal tekeer vanbinnen, in mijn hoofd bedoel ik, mentaal versta je, alleen mentaal dus nog voor de moment versta je, maar wat voor een vent ben jij nu eigenlijk dat jij nu pas komt aandragen met uw boon we werken al jaren samen en ik sta hier iedere dag te schuifelen van zou hij niet eens zijn hand op mijn been leggen maar niets en nu ineens een hele boon!

DAVID:

Ik wil u daar niet mee in de war brengen... ik wou je alleen zeggen

CLAUDIA:

Neem je ze al terug? Ah zo! Niets van kerel, gegeven is gegeven.

(Ze kust hem overweldigend)

DAVID:

Dus je kan je er wel in vinden?

CLAUDIA:

Wij twee blazen hier en nu alle vertoningen op! Gedaan met de illusionistentijd! Leve de wraak van de werkelijkheid!

DAVID:

Kom eens hier

CLAUDIA:

mmm, David, mijne schonen David

DAVID:

Claudia.

CLAUDIA:

Ik heet niet Claudia.

DAVID:

Ik niet David.

CLAUDIA:

Volgens ons contract met de Naamloze Vennootschap mogen wij nooit, nooit onze eigen naam zeggen. Zelfs niet voor collega's.

DAVID:

Bij iedere kus verscheuren wij ons contract.

(ze kussen en kussen)

CLAUDIA:

(ze kussen) Mmm, nog.

DAVID:

Hoe heet jij?

CLAUDIA:

Jij eerst

DAVID:

Nee, jij.

CLAUDIA:

Ik durf niet.

DAVID:

Kijk, dat doen we met ons contract (*kus*) kapot! (*kus*) kapot! (*kus*) kapot!

CLAUDIA:

Als je in sprookjes een kikker kust, krijg je een prins.

DAVID:

Maar wij doen we niet meer aan sprookjes liefde, wij gaan voor het echte.

CLAUDIA:

En wat zou ik dan krijgen als ik een prins kus?

DAVID:

Dan krijg je mij: Frederik.

CLAUDIA:

Frederik! Dan krijg ik dus Frederik, oh Frederik, Frederik, Frederik! oh zo echt, mmm, nijp in mijn billen, echt, echter, echtst! Ooo! Ik heet Liesbet.

DAVID:

Liesbet, mijn lieve liefste Liesbet.

CLAUDIA:

Nu is er geen weg terug.

DAVID:

Recht naar de grondslag van ons bestaan.

CLAUDIA:

En vandaaruit de wereld in, de echte wereld in.

DAVID:

Ik wil het nu meteen.

CLAUDIA:

Maar hoe geraken we hier weg?

DAVID:

We kunnen niet weg voor de vertoning is afgelopen.

CLAUDIA:

Al de vertoningen van deze wereld: ik vermaal ze tot spijs en voed er de wereldvreemde wormen mee! De slaven van de vervreemding! De melancholische lafaards en de aarzelaars! De door het oog van de bedelaar getraumatiseerde theaterliefhebbers die in plaats van de wereld te verplegen voor de wereld komen

schuilen in hun grotten van vermaak en verschoning. Verschoning meneer, verschoning mevrouw, maar deze vertoning gaat dwars door uw gezellige schouw.

DAVID:

En ik, ik houd van jou!

CLAUDIA:

Frederikje, verdorie we moeten er tegenaan !

DAVID:

Expliciet ertegenaan.

CLAUDIA:

Echt het echte leven! Hier pak ik het!

DAVID:

Liesbetje, ik ben nu zo gegrepen door dit echte hier dat nog voort betoveren niet meer gepermitteerd is.

CLAUDIA:

Zo bevlogen heb ik je nog nooit zien spelen.

DAVID:

Ik speel niet.

CLAUDIA:

Sorry, nee, je bent echt, echt! Oh Frederik, laat mij je voelen.

DAVID:

Hier.

CLAUDIA:

Oh heerlijk.

DAVID:

We beginnen eraan.

CLAUDIA:

Nu meteen, dat de spiegels barsten, de werkelijkheid zelf uit haar etalages komt gekropen, ik wil bloed op de lakens!

DAVID:

Hier?

CLAUDIA:

Nu!

DAVID:

Oh je borsten, je echte borsten.

CLAUDIA:

Ze zijn voor jou.

DAVID:

De lakens , waar zijn de lakens?

CLAUDIA:

Hier slimmerik.

DAVID:

Ik zie ze niet.

CLAUDIA:

Ah nee want je gaat ze normaal gezien pas terug tevoorschijn toveren na de pauze.

DAVID:

Die truuk werkt niet zo, die lakens zijn er nu echt niet. Dat is nu nog een illusie, in het echt komen die pas na 18 minuten.

CLAUDIA:

Dan doe je alsof. Maar ik wil bloed op de lakens, nu.

DAVID:

Ok ok.

CLAUDIA:

Waar blijf je nu?

DAVID:

Ik kan niet meer doen alsof.

CLAUDIA:

Maar je moet niet doen alsof! Dit is voor echt.

DAVID:

Jamaar er zijn geen lakens.

CLAUDIA:

Je hebt nu al vijfduizend keer gedaan alsof hier lakens zijn dan kan je dat nu nog wel even volhouden.

DAVID:

Dat gaat niet.

CLAUDIA:

Hier zijn de lakens!

DAVID:

Waar?

CLAUDIA:

Ja je moet wel een beetje je verbeelding gebruiken.

DAVID:

Maar jij zegt heel de tijd dat je echt bloed op echte lakens wil !

CLAUDIA:

Kom hier, die lakens komen direct. Je kan er al aan beginnen.

DAVID:

Ik ben er! Ik ben er.

CLAUDIA:

Ik ben hier!

DAVID:

Pas op! Daar komt binnen zeventien minuten de cirkelzaag!

CLAUDIA:

Och zeveraar de show ligt stil.

DAVID:

Nee, die staat zo geprogrammeerd, wij kunnen die computer niet afzetten.

CLAUDIA:

Kom, kom mijn man mijn echte man.

DAVID:

Hier ben ik hier ben ik.

CLAUDIA:

Neem mij op de lakens!

DAVID:

Ja maar we doen dit voor echt.

CLAUDIA:

Hier, is dat echt of is dat echt?

DAVID:

Prachtig, betoverend.

CLAUDIA:

Nee! Niet betoverend, dit is echt, dat ken je toch? Dat is een schaamdeel.

DAVID:

Zeg, Liesbetje, je bent nu net wat verrold maar ik zie toch geen laken onder je liggen...

CLAUDIA:

Doe voort. Zwijg en doe voort.

DAVID:

Maar hoe kan ik nu weten dat dit echt is als ik moet doen alsof dit echt is.

CLAUDIA:

Kom hier, dat ik je in mijn laken wikkel. Kom in mijn armen, verdwijnt in mijn schoot.

DAVID:

Ben ik nu weg?

(er komt een groot, wit laken langzaam uit de lucht gevallen.)

BEDRIJF TWEE, WAAR HET KONIJN EN DE DUIF HUN KANS ZIEN

(Claudia trekt een konijnenpak over Davids hoofd, zelf is ze intussen een duif.
David, het wit konijn, komt voorzichtig opgetrippeld, durft naar het midden van de
scene te komen, spreekt tegen Claudia die nog staat te trippelen aan de zijkant)

DAVID:

Vlieg eens in de zaal.

CLAUDIA:

Is het plafond dicht?

DAVID:

Alles is genadig dicht. Allez, vlieg eens.

CLAUDIA:

Maar moeten we niet wachten tot het aan ons is?

DAVID:

Dan hadden ze het kot maar niet moeten laten openstaan. Allez, vlieg.

CLAUDIA:

Oh mijn konijntje, zoveel plaats!

DAVID:

Doe uw ogen dicht en vlieg.

CLAUDIA:

Moeten we niet wachten tot het onze beurt is?

DAVID:

Nu is aan het u: allez vlieg.

CLAUDIA:

Ik vlieg de zaal in nu.

DAVID:

Je moet dat niet zeggen, je moet dat doen.

CLAUDIA:

Ja jij kan dat wel zeggen, jij bent een konijn.

DAVID:

Heerlijk spelen van de maden en de mensen.

CLAUDIA:

Maar wat is dat hier?

DAVID:

Dit is de wenselijke ruimte.

CLAUDIA:

Waarom is het hier zo verlaten?

DAVID:

Omdat weinig zo angstaanjagend is als de lege, wenselijke ruimte.

CLAUDIA:

En wij mogen hier spelen?

DAVID:

Iedereen mag hier spelen.

CLAUDIA:

Ook als je maar een gevangen konijn bent en een betrekkelijke duif?

DAVID:

Doe je ogen dicht. Zie je de gezichten van de mensen hier?

CLAUDIA:

Ja.

DAVID:

Zie je ze één na één?

CLAUDIA:

Ja.

DAVID:

Circel de zaal in, vlieg over hun hoofden.

CLAUDIA:

(doet alsof ze het doet) oh worm van licht, oh klank van de blink van de blank van de stank!

DAVID:

En nu sluit ook de zaal de ogen, doe maar, de ogen dicht, en jij strijkt met je vleugels zacht over het gezicht van de bezorgde jonge man op de tweede rij, het nog blij meisje op de vierde, daar rechts, en nu dieper de zaal in en laat je veren over het gerimpelde voorhoofd van meneer gaan, en van mevrouwetje bijna ruïne daarnaast, en voort, en nog dieper in de zaal.

CLAUDIA:

Wat gebeurt er?

DAVID:

Ik ben een paard.

CLAUDIA:

Ik ben een merel. En de mensen gras. Nat gras, wiegend onder een ochtendzon.

DAVID:

Kom duifje, kom, kom, ik heb wormen voor jou, lekkere wormen vold dood en verse mest om uw vermoeide ogen te voeieren.

CLAUDIA:

Ik ben zo blij mijn konijn, dat ik het allerbeste allermooiste van het aller aller zou willen geven aan iedereen, altijd, maar om te beginnen nu en hier.

DAVID:

Ik doe mee, we geven gewoon het allermooiste zomaar en voorniet. Wat zou nu het beste zijn dat we hen kunnen geven?

CLAUDIA:

Iets goeds niet, het goede is alleen maar saai en in orde, iets moois ook niet, dan zitten ze er toch maar naar te kijken, iets waar? Nee, het ware kan alleen beaamd worden. Ik zou hen iets willen geven waar hun schouders van kunnen openwaaien. En hun ogen een diepe toren van wordt zonder bodem of plafond. En zichzelf een vonk van huid en haar waarin het leven rustig raast en alles liefde wordt.

DAVID:

Wel dat komt goed uit, ik heb hier nu toevallig een machien bij. Dat is iets heel praktisch daarvoor. Ik heb toevallig ook 250 stuks bij, hier zie een hele container, mijn vrachtschip ligt hier op de parking achter het theater. Als je nu dit machientje in handen neemt en je nijpt er eens goed in dan ontstaat er een chemisch proces waardoor in het lichaam van de machientjesvasthouder exact die cellen gestimuleerd worden die de liefde omsluiten. Doordat die cellen nu door dit machientje worden gekieteld schieten die in de lach met als gevolg dat die zich in allerlei kronkelende vormen leggen, hierdoor gaan die cellen open en komt de liefde vrij. De liefde verspreidt zich onmiddellijk in ruimte en tijd. Vetes en veldslagen worden vergeven en toekomstige plannen worden met hartveroverende finesse gesmeed. Fase twee van het machien schiet dan volautomatisch in gang. Wat betekent dat? Dat betekent dat alle liefde en alle plannen ter verbetering en bevordering gezwind als een vlucht wilde eenden in de lucht een slagorde vormen in de anders zo verschrikkelijk onverschillige ruimte en meteen beginnen zij de juiste spieren te stimuleren, met als gevolg dat het

niet enkel bij mooie ideeën en allerverkwikkendste gevoelens blijft, maar er ook meteen en metterdaad tot de actie wordt overgegaan en wij allen zullen zwemmen in een overvloed van concrete allesverbeterende zwiepende daden van liefde.

CLAUDIA:

Amai dat is een goede uitvinding.

DAVID:

Kwestie van rekenenen en knutselen, en een snuifje verbeelding.

CLAUDIA:

Uitdelen zou ik zeggen!

DAVID:

(deelt uit)

CLAUDIA:

Alstublieft meneer laat u maar eens goed gaan. Meneer Konijn?

DAVID:

(druk in de weer) Ja?

CLAUDIA:

Misschien moeten we het machien nog wat beter op punt stellen?

DAVID:

Doe maar een voorstel!

CLAUDIA:

Als mensen alleen maar dankzij het machientje gaan zwiepen van daden van liefde, dan doen ze dat niet meer omdat ze dat zelf willen, maar door dat machientje.

DAVID:

Tja, daar heb ik niet echt een oplossing voor.

CLAUDIA:

Dan vind ik dit toch niet zo'n goed idee konijn.

DAVID:

Och kom, doe voort.

CLAUDIA:

Nee, nee, niemand gaat nog iets doen omdat hij het zelf wil.

DAVID:

Bederf nu toch de pret niet zo.

CLAUDIA:

Ik bederf alles wat ik wil, ik vind dit geen goed idee.

DAVID:

Maar duifje toch, ben jij nu een showdier? Dit is niet echt natuurlijk. Doe toch gewoon voort alsof.

CLAUDIA:

Is het bij zo'n fanastisch machien nog wel gepast om alleen maar mee voor de show te doen?

DAVID:

Waarom niet?

CLAUDIA:

Omdat dit zo bijzonder is, de mensen zullen liefde zijn en hun adem een omhelzing, de mensen zullen bemind en begrepen zijn, ze zullen zacht en krachtig door de straten gaan en mekaar leiden naar de alomvattende wijsheid! Daar mag je niet mee spelen.

DAVID:

Lieve duif, dat kan alleen maar door te spelen.

CLAUDIA:

Nee, dit moet echt zijn.

DAVID:

Dit masjien is zo echt als alsof.

CLAUDIA:

Hoe echt is alsof?

DAVID:

Zo alsof als een boom in de grond.

CLAUDIA:

Een boom in de grond is toch echt?

DAVID:

Zelfs als we zeker weten dat een echte boom in de grond echt een echte boom is, dan nog kennen wij de echte boom maar alsof. De echte boom, het wezen van de boom, het boom-zijn van de boom: dat valt altijd uit de boom die voor je neus staat. Intussen doen we alsof we de boom kennen door hem iedere keer de zelfde naam te geven. In het kennen van de echte boom zit net zoals in elk ander kennen een doen alsof. Doen alsof doen we al iedere dag zonder dat we het beseffen, en we doen dat gewoon omdat het zo praktisch is.

CLAUDIA:

Dus komt het erop aan ons aangeboren ingeburgerd talent te doen alsof zo goed mogelijk aan te wenden!

DAVID:

Precies!

CLAUDIA:

Capito, dames en heren, dit masjien dat we u uitdelen is niet echt, we doen alsof.

DAVID:

Dus u kunt het gebruiken zoals u zelf dat het liefste wil.

CLAUDIA:

Aha, natuurlijk, nu snap ik het: net omdat we met dit machien maar doen alsof kunt u er over nadenken en vrij beslissen wanneer u het gebruikt en wanneer niet.

DAVID:

Zo is dat.

CLAUDIA:

Alstublieft, alstublieft, alstublieft. Oh wat is het toneel toch heerlijk, leve de slaapzaal van de berekening!

DAVID:

Leve het kraambed van de verbeelding!

CLAUDIA:

Ik heb rap nog iets nieuws toegevoegd aan het masjien. Als je er met je duim over strijkt dan wordt je achter je oren gekieteld. Gewoon gratis en voor niet. Er bovenop. Terwijl jullie alleen nog maar in liefde waaiende menselijkheid zijn, worden jullie hier gekieteld. Voilà alstublieft.

DAVID:

Ik doe er ook nog iets bij, als je vier keer met je neus tegen het masjien tikt dan krijg je een extra shot subversieve aandrang om de daden ter verbetering en bevordering net je dat ietsje meer te geven. Voilà alstublieft.

Zeg en nu efkes terug David en Claudia.

BEDRIJF DRIE, WAAR HET OOG BINNENSLUIPT

(David en Claudia gooien hun konijn- en duivenpak aan de kant. Ze trekken hun kleren recht en wrijven het speeksel achter de oren weg.

DAVID:

Nee, serieus nu efkes terug David en Claudia.

CLAUDIA:

Ja want dat van daarnet dat was volgens mij alleen maar wat voorvocht. Daarvan geraak ik hoogstens in verwachting van een waterschildpadje.

DAVID:

Dan moeten wij hier nu alleen nog inpakken, de lichten uit en naar Zaventem.

CLAUDIA:

Frederikje mijn Davidje, onze show jongen.

DAVID:

(tot publiek)

Lieve mensen, het is een mooie lenteavond, waarom zou u hier blijven?

CLAUDIA:

Die blijven zitten.

DAVID:

We moeten hen duidelijk maken dat wij iets belangrijks gaan doen: we gaan ons persoonlijk leven verwerklijken en we gaan de wereld buiten deze muren helpen. Beste mensen wij gaan naar Soedan gaan en gaan daar echt zinvol werk gaan doen.

CLAUDIA:

Stel u voor dat die zeggen, goed idee, we gaan mee.

DAVID:

Prachtig toch? Allemaal samen op tocht, de stille mars van de zich verwerklijkende werkelijkheid.

(Claudia doet geheimzinnig, ineens laat ze een eend uit de lucht vallen met in haar bek een brief.)

DAVID:

Wat is dat?

CLAUDIA:

Dat heb ik nu nog nooit gezien?

DAVID:

Ze heeft een brief in haar bek.

(David komt dichterbij.)

CLAUDIA:

Voorzichtig! Oh Frederikje ik voel me hier niet op mijn gemak. Misschien zit hier een controleur van de Naamloze Vennootschap in de zaal en stuurt die ons zo een boodschap.

DAVID:

(tot de zaal)

Heeft er iemand van jullie een relatie met deze eend?

CLAUDIA:

Lees eens wat er staat.

DAVID:

(niet echt op zijn gemak)

Doe jij maar gerust liefje.

(Claudia neemt de brief en leest.)

CLAUDIA:

“Er is een oog. Jullie bestaan niet zonder het oog. Het oog bestaat niet zonder jullie.”

DAVID:

En dan?

CLAUDIA:

Dat is het. “Er is een oog. Jullie bestaan niet zonder het oog. Het oog bestaat niet zonder jullie.”

DAVID:

Afzender?

CLAUDIA:

David Copperfield en Claudia Shiffer.

DAVID:

Zijn wij dat niet?

CLAUDIA:

Ja, kijk.

DAVID:

Zou dit een bericht zijn van de Naamloze Vennootschap?

CLAUDIA:

Maar dit is geen verkoopsorder, geen agenda-punt, geen boeking en geen regie-aanwijzing, wat moeten wij hier nu meedoen?

DAVID:

“Er is een oog. Wij bestaan niet zonder het oog. Het oog bestaat niet zonder ons.”

CLAUDIA:

Volgens mij heeft dat te maken met dat streepje bloed dat uit die kist lekt.

DAVID:

Je zei daarnet toch dat jij het niet zag?

CLAUDIA:

Jawel, toen nog niet, maar nu zie ik het al vrij duidelijk. Een traag rollende rode traan.

DAVID:

Meen je dat ernstig?

CLAUDIA:

Zo waar als ik hier sta.

DAVID:

Dat betekent op deze scene niet zo veel. Zie jij echt een traan van bloed daar?

CLAUDIA:

Ja David, dat zie ik.

DAVID:

Ik ben niet David ik heet Frederik en wij gaan trouwen en dan naar Soedan en Libanon en misschien nog naar Congo ook.

CLAUDIA:

Oh liefje, wordt nu niet kribbig.

DAVID:

(teder)

Kom bij me.

Ze kruipen dicht in elkaars armen.

CLAUDIA:

Zou die eend ons zijn komen zeggen dat er een oog in die kist zit?

DAVID:

Daar lijkt het op ja.

CLAUDIA:

Maar dat oog bestaat niet zonder ons.

DAVID:

En wij bestaan niet zonder dat oog.

CLAUDIA:

Dus dan kunnen we hier niet weg.

DAVID:

En kunnen we hier niet blijven ook.

CLAUDIA:

Maar wie zegt dat die eend de waarheid spreekt?

DAVID:

Als niets nog waar is, kan alles waar zijn.

CLAUDIA:

Maar als het waar is, wie zegt dat de boodschap van de eend dan voor ons bestemd is?

DAVID:

Ze viel voor onze voeten.

CLAUDIA:

Maar misschien met de bedoeling dat wij haar brief zouden voorlezen aan deze mensen hier.

DAVID:

(aan het publiek)

Er is een oog. Jullie bestaan niet zonder het oog. Het oog bestaat niet zonder jullie.

CLAUDIA:

Zie je, die voelen zich niet meer op hun gemak. Straks muizen ze er tussenuit.

DAVID:

Dan staan wij hier alleen, onder het oog.

CLAUDIA:

(tot het publiek)

Beste mensen, we weten dat we eerst misschien in enigermate erop hebben aangedrongen om voortijdig de voorstelling te verlaten, wij zouden u nu graag wegens omstandigheden nog even bij ons houden.

DAVID:

(tot het publiek)

Misschien is de brief wel tot jullie gericht.

CLAUDIA:

In dat geval zou ik vooral rustig blijven zitten, en blijven ademen, we vinden wel een oplossing.

(tot David)

Wat gaan wij nu doen?

DAVID:

Rustig nadenken en de zaak analyseren.

CLAUDIA:

Ik zal intussen eens naar de Naamloze Vennootschap bellen om te vragen of zij weten wat hier de bedoeling van is. Euh, David, heb jij daar toevallig een nummer van? Of een adres? Een naam? Iets? Niets.

Beste mensen, zoals jullie misschien al gemerkt hebben blinkt onze opdrachtgever de Naamloze Vennootschap nogal uit in afwezigheid. Hij stuurt ons lot en stort ons van de ene wederwaardigheid in de ander. Hij is ons lot, maar als puntje bij paaltje komt en hij eens zou kunnen ingrijpen in een tijd van nood, eens helpen of al was het maar helderheid geven, dan is hij dus niet te vinden. Ik zou kunnen zeggen: ik neem mijn ontslag maar er is geen baan naast de zijne. Ik zou kunnen zeggen ik trek me van hem niets aan en ga mijn eigen gang maar hij trekt zich alles van mij aan. Ik wou dat ik zijn mond vond dan piste ik erin.

BEDRIJF VIER, WAAR VADER EN MOEDER WIJZEN OP DE WAARHEID EN DE WET.

(David en Claudia glijden weg naar Le temps des Cérises, Claudia begint te drinken, David doet een proper hemd aan, castreert zijn plastron.)

DAVID:

Mag ik nu eens efkes iets zeggen als vader van David?

CLAUDIA:

Ja maar mag ik dan antwoorden als moeder van Claudia Schiffer?

DAVID:

Ja mevrouw Schiffer.

CLAUDIA:

Astrid, zeg maar Astrid.

DAVID:

Amos, het is Amos. Denk jij Astrid, dat veel ouders voor hun kinderen zouden doen wat wij voor onze kinderen doen?

CLAUDIA:

Ik begrijp hier allemaal niets van maar ik begin alweer te parelen van welbehagen.

Ons Claudia heeft toch zo'n geluk dat ze jouw zoon gevonden heeft.

DAVID:

Ze zijn een prachtig stel.

CLAUDIA:

Wat een vermogen!

DAVID:

Ze zijn de ware keizers van deze tijd: ze hebben het geschopt van symptoom tot norm.

CLAUDIA:

Ik zeg altijd: ze mogen zoveel ruzie maken als ze willen als ze mekaar maar kunnen vergeven voor ze s'avonds het licht uitdoen.

DAVID:

Weet u, in het donker houdt mijn zoons magie op: dan is het tijd voor berekening en meedogenloze mechaniek.

CLAUDIA:

Zolang dat lekker efficient is zal geen vrouw dat betreuren. Hoe laat is het?

DAVID:

We zijn drie minuten verder, ze moeten nu ongeveer met de konijnen bezig zijn, dan is er de roze sneeuw, dan beginnen de blazers hun climax te bouwen, dan moeten wij ons klaarzetten, en hop, we worden al terug in de voorstelling getoverd. Ik vraag me soms wel eens af wat dat nu voor onze kinderen moet betekenen.

CLAUDIA:

Om in een boeing te veranderen, of een dromedaris, of een klas chinese schoolmeisjes, of hun eigen vader en moeder weg toveren?

DAVID:

Waarom eigenlijk?

CLAUDIA:

Je bedoelt: wat is daarvan De Zin?

DAVID:

“De zin”? Dom gansje. “De zin” heeft toch al lang zijn glans verloren, één zin is niet genoeg, onze kinderen leven voor de vele zinnen.

CLAUDIA:

Ik kan ze geen ongelijk geven.

DAVID:

Maar het probleem is dat je ze ook geen gelijk kunt geven. Gelijk en ongelijk, in het rijk der zinnen rolt dat allemaal over elkaar.

Dus Astrid: jij denkt dat veel ouders dat voor hun kinderen zouden doen?

CLAUDIA:

Natuurlijk, maar weinigen krijgen de kans.

DAVID:

Maar jij denkt niet dat wij zo ons gezag ondermijnen?

CLAUDIA:

Wat gezag? Wat moeten wij nu nog gezag uitoefenen?

DAVID:

De tijd waar de rechtvaardigheid en de waarheid samen zullen spelen als de leeuw en het lam. Zie je dat voor u? Het verlangen naar dat idee wil ik aan onze kinderen geven. Een goed oog hebben die nodig. Een goed warm oog. Niet dat oog hier van de spotlights, niet die duivelsblik hier, die perverse glitter. Een goed oog waarmee je de tijdloze rechtvaardigheid kunt zien.

Dat kan jij je niet voorstellen zeker? Nee, voilà. Dat kan niemand zich voorstellen: “de tijdloze rechtvaardigheid”. Astrid, we zijn fataal gevangen door die duivelse ogen. Maar ik kan niet anders, als vader, als vader van David versta je, ik kan niet anders dan onze kinderen een goed, warm oog geven waarmee ze “de tijdloze rechtvaardigheid” kunnen zien. De gebeurtenis van de rechtvaardige waarheid! Wat is dat toch allemaal voor irreel gepraat hoor ik u zeggen, ja precies dat wil ik! Ik wil de tijd waar ieder woord een woord van een broer wordt en het licht door je borst breekt. Dat wil ik. Een tijd buiten de tralie van deze tijd. Een tijd waar handen werken, strelen, groeten en spelen. En wij zullen weten: dit is ons eigenlijke thuis. Hier bevrijdt het goede zich uit haar verstrengeling met het kwade. Hier is de schoonheid ongeschonden. Gewoon omdat dat we thuis zijn in de tijdloze rechtvaardigheid. Maar dat versta jij dus niet. Maar dan! Dan wel! Want dan zal alle glans doorbroken zijn en ben zelfs jij omhelsd door het wezen van de werkelijkheid! En natuurlijk bestaat dat niet. Maar het verlangen daarnaartoe bestaat wel. Wel Astrid, ik wil dat verlangen aan onze kinderen geven. Want zonder dat verlangen wervelt de wereld verder in monsterlijke onverschilligheid.

CLAUDIA:

Daar kan ik me wel iets bij voostellen. *(zegt ze maar het is duidelijk niet waar)*

DAVID:

Dat kan jij niet! Niemand kan zich dat voorstellen want dat is onvoorstelbaar! Snap jij dat dan niet?

CLAUDIA:

Ja ja. *(niet dus)*

DAVID:

Maar nee! Dat is niet te snappen! De tijdloze rechvaardigheid, allez, heb jij dat nu al gezien? Op de tram, goeiedag meneer ik zou graag even zitten want ik ben de tijdloze rechtvaardigheid. Dat kan dus niet want wij zitten hier vast! Maar wat kunnen we wel?

CLAUDIA:

Ja ...wat kunnen we?

DAVID:

Verlangen!

Weet u, ik ben de zoon van een schoenverkoper in Oklahoma. Mijn vader was ziek en ik een winkeldief. Ik zat in een kleine bende. Toen mijn vader stierf, ik was 16, heb ik

zijn schoenzaak overgenomen. Ik heb gewerkt en gewerkt om mijn zusjes in hun onderhoud te kunnen voorzien. Wanneer zij het huis uitwaren ben ik gaan studeren. Omdat ik me wilde inzetten. Ik ben verpleger geworden en terwijl ik in het ziekenhuis werkte heb ik verder gestudeerd tot kinderarts. Ik heb levens gered en mijn wetenschappelijk onderzoek was niet fenomenaal maar ik heb toch mijn steentje bijgedragen, waarom? Ik weet het niet. Ik was gegrepen door iets dat ik nooit heb kunnen benoemen. Ook nu niet. Ik kom niet verder dan dat het was door een idee dat er een mooier leven is, een beter en zinvoller bestaan. Misschien ben ik misleid door de overtreffende trap die de grammatica ons biedt, maar ik kan niet ontkennen dat het die misleiding werkt. Ik kan anders niet verklaren waarom ik ooit die stappen heb gezet. Ik heb mijn hele leven niets anders gedaan dan veranderd van gedaante naar gedaante, maar ik deed dat naar mijn gevoel met een richting. Naar een waarachtiger bestaan. Ik ben nooit van gedaante veranderd uit amusement om van gedaante te veranderen. Het was plezierig, ongetwijfeld, maar omdat ik ergens naar toe ging, naarwaar, ach, hoe moeilijker ik dat kan zeggen, hoe helderder die brand in mijn borst. Dat verlangen zou ik aan onze kinderen willen meegeven.

CLAUDIA:

Je hebt gelijk Amos, ik weet het, je hebt gelijk. Ik durf je niet over mijn verleden te vertellen, laat ik het erop houden dat ik weet wat schaamte is. Wie is opgegroeid in schaduw, kent als niemand anders de kwaliteiten van het licht.

DAVID:

Hoe gaan we dat aanpakken?

CLAUDIA:

We moeten snel zijn, straks staan we er weer.

DAVID:

Twijfel! Niets doet zo naar waarheid en gerechtigheid verlangen als de ervaring van genadeloze twijfel. Wie twijfelt weet dat er iets is dat hij niet weet. En dat iets speelt op, kwelt, treitert en stuwt. Onze kinderen moeten de wereld waarin ze leven langzaamaan vals en twijfelachtig beginnen vinden, en dat wekt in hen het verlangen.

CLAUDIA:

We moetend dat subtiel aanpakken, ik kan bijvoorbeeld straks al in het oor van Claudia fluisteren dat het draadje van haar tampon uit haar badpak hangt, en dat iedereen dat ziet. Na de voorstelling zal ze naar haar mama komen, angstig, en ik zal haar zeggen “maar Claudiaatje, volgens mij heb je vandaag je tijd versmost met

onbenulligheden”, en ze zal zagen “mama! Het draadje van mijn tampon is niet onbenullig”, en ik zal zeggen, “zeker meisje, zeker meisje”, en ik zal haar zo veelbetekend op het voorhoofd kussen dat ze er fataal onzeker van wordt.

DAVID:

Fantastisch, en de volgende keer gaan we wat verder, dan fluisteren we tijdens de voorstelling in hun oor of ze niet willen dat we die snurker op de derde rij wakker maken, en er is helemaal geen snurker en ze zullen zich lichtjes overstuur afvragen welke signalen van het publiek ze zo nog allemaal missen.

Tot het moment dat ze het niet meer uithouden en roepen: genoeg! Gedaan met de gruwel van goeiedag hoe is't alles goe fopke hier fopke daar en klaar onder de grond. Nooit meer bestaanskandidaat tussen de gordijnen! Nooit meer toneel, nooit meer kunstlicht! En dan worden ze op het spoor gezet van het verhaal van het oog. Maar van een goed oog.

DAVID:

Het verhaal van het oog?

CLAUDIA:

We laten gewoon een eend uit de lucht vallen. En in haar bek steken we een briefje, en daarop staat: “Er is een oog, jullie bestaan niet zonder het oog, het oog bestaat niet zonder jullie”. En dan zoeken ze het zelf maar uit.

Echt een goed oog dat hen omhelst met stralen van liefde.

DAVID:

Wie kan zoiets maken, zeg?

CLAUDIA:

Zij zelf.

DAVID:

Binnen 5 seconden worden we teruggegoocheld naar de Collossal Dream Arena Hall.

CLAUDIA:

We beginnen er meteen aan.

DAVID:

Zet je klaar.

CLAUDIA:

Het zal een werk zijn van lange adem.

DAVID:

Maar we zijn er klaar voor, een lange adem met bestemming: de enige oeradem.

BEDRIJF VIJF, IN DE STORM VAN HET OOG

DAVID:

Ik heb er geen goed oog op.

CLAUDIA:

Oh en dit zou onze huwelijksnacht worden! Dit zouden de uren van ons vertrek zijn, het ware volle leven in!

DAVID:

Ja schat, we zijn gezien.

CLAUDIA:

Dat heb je goed gezien.

DAVID:

Het is misschien een valstrik.

CLAUDIA:

We kunnen natuurlijk het oog in twijfel trekken, maar dat is een gevaarlijke bezigheid, want stel dat het wel bestaat terwijl wij ervan uitgaan dat het niet bestaat, dan zijn we dubbel en dik gezien, dus kunnen we er beter vanuit gaan dat het bestaat, en nadenken wat we best kunnen doen.

DAVID:

Nu even ernstig: waarom geloof hechten aan een eend die uit de lucht komt gevallen? We hadden toch net beslist om voorgoed de werkelijkheid in te stappen en ons niet meer door list en leugen te laten vangen?

CLAUDIA:

Dat is wel een echte eend. Je viel er bijna over.

DAVID:

Een vallende eend! Ja ja! Maar het oog zelf heb ik nog altijd niet gezien.

CLAUDIA:

De traan bloed. Ga dan kijken, ga dan, daar staat de kist, doe ze open en kijk.

DAVID:

Kijk zelf.

CLAUDIA:

Angst is een slechte gids.

Je hebt schrik voor iets wat je zelf niet gelooft.

DAVID:

Omdat het nu al een half uur ons doen en laten bepaalt. Toch vrij indrukwekkend hoe iets dat er niets is zo ineens begint te bestaan.

CLAUDIA:

Misschien bestaan wij helemaal niet.

DAVID:

Wat zeg jij nu?

CLAUDIA:

Dat wij misschien hier helemaal niet zijn?

DAVID:

Hoe krijg je nu zoiets idioots uit je mond?

CLAUDIA:

Gewoon, je doet die open en dan uw stembanden...

DAVID:

Of we hier zijn of niet zijn gaan we nooit zeker weten. Maar we gaan ervan uit dat we werkelijk zijn. Want als we dat niet doen, als we even maar ons zouden laten gaan in de idee dat we misschien niet zijn, wordt alles om het even en niets nog van levensbelang. Dus we gaan ervan uit dat we er zijn. Ook al weten we niets zeker, we nemen dat blind aan.

CLAUDIA:

Zou het oog iets van ons willen?

CLAUDIA:

Zal ik het een vraag stellen?

DAVID:

Wat zou je willen vragen?

CLAUDIA:

Wanneer we mogen vertrekken...

DAVID:

Rustig, rustig rustig. Hier komt gewoon een eend uit de lucht gevallen. Zwijg nu efkes over dat oog. Op den duur is dat zo'n oog en kunnen wij er allemaal in.

CLAUDIA:

Ik zal je iets vertellen. Ik was vier denk ik. Het moet één van mijn verste herinneringen zijn. Het was een zomernamiddag. We waren met het hele gezin op

bezoek bij tante Frieda. Die woonde in een smal rijhuis met een diepe tuin, ommuurd door betonnen platen. Mijn broers en zussen speelden in de kelder. Papa en mama zaten op het terras en ik kon net fietsen. Ik was met mijn gele fiets met twee zijwieltjes de tuin in gereden, altijd rechtdoor, een lange smalle strook, een broekspijp eigenlijk van iemand die daar al lang dood ligt maar die is blijven groeien. En ik was rechtdoor blijven rijden tot helemaal achterin. Ik zat op mijn fietsje, mijn kleine benen konden amper aan de grond, en ik stond stil op een halve meter voor de betonnen plaat die het einde van de tuin was. Het moet vier uur in de namiddag geweest zijn. Ik hoorde ver achter mij mijn broers en zussen in de kelder spelen. En ik stond stil. Met mijn gezicht voor de muur. Mijn fietsje rechtgehouden door de zijwieltjes. En ik kon niet meer bewegen. Ik weet niet hoe het kwam maar ik kreeg geen beweging meer in mijn benen. Papa en mama aten taart met tante Frieda. De zon stond hoog. Het gras was dor en ik was alleen. Niemand zag me. Ik begon te wenen. Ik denk dat het de eerste keer was dat ik weende niet omdat ik iets nodig had, maar om iets ondoorgrondelijkers. Ik heb denk ik tien minuten zachtjes de tranen over mijn bolle wangen laten rollen. Mijn handjes stevig om het stuur geklemd, en niemand zag mij. Ik bewoog mijn hoofd nog amper. Mijn ogen stonden vol tranen en ik zag als van onder water een bramenstruik. Ik ben harder beginnen wenen. Ik denk dat ik al in staat geweest moet zijn om af te stappen, mijn fietsje te draaien en terug naar het terras te rijden, maar ik deed het niet. Ik weet nog altijd niet waarom. Mijn wenen ging langzaam over in krijsen. Niemand hoorde me. Niemand keek naar me. Ik bleef onbewogen zitten met mijn gezicht naar de muur terwijl ik mijn stembanden aan flarden gilte. Het lijkt of ik een jaar van mijn leven daar op dat fietsje heb gezeten. Alleen, zonder dat iemand naar me keek. Hoe het is afgelopen weet ik niet eens meer. Mama zal me gehoord hebben en me komen halen zijn of zo. Ik denk dat ik sindsdien voorgoed alleen ben, en weet dat de wereld leeg is. Ik ben dan 15 jaar later actrice geworden en de mensen kijken naar me, maar ze zien me niet. Je bent een lieve man, maar dat verhaal van het oog, of het nu waar is of niet, dat oog dat me volgt, dat niet bestaat zonder mij terwijl ik niet besta zonder dat oog, die genadeloos aandachtige, liefdevolle, blik die me omhelst en doordringt, maakt me nog warmer dan dat jij misschien ooit zal kunnen.

DAVID:

Wil jij nu zeggen: ik heb het gevoel dat dat oog zo groot geworden dat jij alleen nog maar een oog ziet. Zie jij mij eigenlijk nog staan. Claudia, ik ben er toch nog voor jou.

Efkes serieus Claudia, geef eens antwoord. Jij ziet mij toch nog staan nu? Ik bedoel: ik zie jou nu nog duidelijk staan. Ik voel jou. Jij voelt mij toch?

CLAUDIA:

Lieverdje toch, je moet je nu niet zo lullig voelen. Die eend die overvalt mij toch ook! Allez vooruit, we zullen er samen aan wennen dat onze aardse liefde schraler is dan de hemelse gloed die nu mijn lichaam warmt. Hier zijn mijn bescheiden lippen voor jou.

SCENE ZES, WAARIN HET KONIJN EN DE DUIF ZORGEN VOOR EEN
KOMISCHE NOOT

DAVID:

Oh vinkeslag van de vriendelijke vrede! Oh droom die ons maakt tot zonnige
paleizen! Oh het scheppen de schep de schep! Oh stralende duisternis die fier aan
onze leeuwenborst likt! Oh lachend licht dat over onze treurnis haar schaduw werpt!

CLAUDIA:

Hier een oog. Het botst nog goed. Pingpong?

DAVID:

Hier zijn we weer, we mogen weer, om u te dienen zoete kronkeling, muzikaal gevaar
en weigerachtig stuk verdriet. Oh werkelijkheid werpende verbeelding! Hier zijn we
weer voor u, voor u zingen wij dit lied! Geen feiten zo zot, geen mensen zo stinkend,
geen gruwel zo groot maar oh het scheppen de schep de schep! Oh droom die ons
maakt tot rechtvaardige zwemvogels, hier is uw duif en hier uw konijn.

CLAUDIA:

Doe eens een aap na.

DAVID:

Maar ik ben al een konijn.

CLAUDIA:

Jij bent een aap en jij zit op een hek. Je draait met je hoofd naar links en naar rechts.
Aan de ene kant zie je opwaaiend stof, leugenachtig geristel, wat gekus en wat
gevecht. Veel luchtverplaatsing. Aan de andere kant verlangzamende vrouwen, zacht
geprevel, minzame mannen, wegwaaiende gedachten. En jij bent een jonge aap en je
houdt van beide kanten.

DAVID:

Ik ben een aap. Ik zit hier dagen en nachten, weken en maanden.

CLAUDIA:

Goed konijn.

DAVID:

Aap.

CLAUDIA:

Héél goed aap, en je kijkt rond en je vindt dat hier allemaal absurd en elegant. Je begint die gedragingen te begrijpen, zo goed te begrijpen dat je ze perfect kunt nadoen.

DAVID:

En ik ben een aap en iedereen blij met mij. De mensen geven mij nootjes en bananen.

CLAUDIA:

En de aap blijft zitten waar hij zit en lacht vrolijk en verbaasd met de gedragingen van beide kanten.

DAVID:

Ik lach wat. Ik aap hen wat na, heel beminnelijk, en speel met hun voeten.

CLAUDIA:

Maar omdat jij hoog op het hek zit kan jij verder kijken. Een eind hiervandaan, maar niet zo heel ver, zie jij plots een voorval waar je efkes niet goed van zijt. Je ziet een vrouw, dood van de honger, een hond met een stok te lijf gaan. Een magere vrouw en er hangen twee kinderen aan haar rokken. Ze slaagt de hond op zijn kop. De hond jankt. Maar ze slaagt door. De hond begint te bloeden en zijgt door zijn poten. De vrouw neemt een mes, snijdt stukken vlees van dieën hond en wikkelt het in doeken om mee naar huis te nemen. Ze wilt er vandoor, maar op dat moment komt er nen chicen tiep aan. Die ziet dat vel van zijnen hond en gaat door zijn dak. Hij pakt hare stok af. De kinderen aan't wenen. Hij sleurt die vrouw tot bij het karkas van zijnen hond en zegt tegen die vrouw: steekt dat vlees terug in mijnen hond! Terwijl ze knielt slaagt die zijne stok plat op haar gezicht. Die kinderen aan't gillen. Die moeder zwijmelt. Maar die man is niet te stoppen en slaagt en slaagt en slaagt die vrouw tot ze dood op de grond valt in een plas bloed vlak naast zijnen hond. De kinderen staan stijf gelijk ne piet, en ze lopen weg. Verweg van hun kindertijd.

DAVID:

Ik ben nog altijd die aap. Ik ben duizelig. Ik denk ik ga vallen. Ik zigzag zo wat naar die vrouw: dood. Die chicen tiep klopt zijn kostuum af. Ik bijt die een beetje. Ik denk allez ik ben echt niet goed.

CALUDIA:

Die aap is helemaal...

DAVID:

Ik ben echt niet goed.

CLAUDIA:

Jij bent nooit meer op dat hek gesignaleerd. Je veilige hoogte. Je bent de straten ingelopen. Buiten en binnen in cabarets, theaters, clubs en cinema's. Je bent hetzelfde maar net iets anders beginnen doen dan wat jij altijd al deed: spelen en de mensen napaen. De mensen die sindsdien u, de jonge aap, hebben bezig gezien zijn onverklaarbaar maar waar vergeten wat jij precies deed. Er is nooit nog iemand geweest die precies kon navertellen wat die kunstjes dan precies waren. Al wat ik heb horen vertellen is dat een jonge aap de mensen aankeek, dat is het enige wat ze nog weten. Dat hij hen aankeek op een manier dat alle verdriet en alle hoop, alle verruchting en verrukking in hun gezicht pletste. Die mensen waren nooit meer dezelfde. Ze zeggen dat de jonge aap zien spelen is zoals er een trekker wordt overgehaald: dood en startschot tegelijk.

DAVID:

Ongelooflijk. Hoe ziet dat eruit?

CLAUDIA:

Dat is niet voor te stellen.

DAVID:

Hoe kan ik dat dan spelen?

CLAUDIA:

Gewoon een kwestie van rekenen en knutselen, en een snuifje verbeelding.

HET ZEVENDE BEDRIJF, WAAR KLASSIEK TRAGISCHE OOGUITSTEKERIJ
VOL BLOED EN ZUIVERING OP ZONNIGE WIJZE VERSCHALKT ZAL
WORDEN DANKZIJ DE DUIF EN HET KONIJN.

CLAUDIA:

Gaat het weer wat beter liefde?

DAVID:

Het gaat, het gaat. Ik ben blij dat jij dan toch warmte voelt van het oog. In mijn oog is
het toch eerder aan de strenge kant.

CLAUDIA:

Voel jij dat dan niet?

DAVID:

Ik voel mij bekeken ja.

CLAUDIA:

Maar niet die overweldigende warmte?

DAVID:

Ik heb het gevoel dat het op mij neerkijkt.

CLAUDIA:

Jij voelt je niet gedragen? Voor mij is ieder zuchtje wind een likje van honing en een
omhelzing.

DAVID:

Ik riek schetenlucht en ik heb het gevoel dat ik er nog voor verantwoordelijk ben ook.
Ik ben voor alles verantwoordelijk! Ik heb het kot van de dieren laten openstaan! Ik
zit nog altijd niet in Libanon! En ik heb thuis een afwas staan van hier tot Tokio en
voor de Japanse mijnwerkers heb ik ook nog nooit iets gedaan ik ben niet eens mijn
zieke vader gaan bezoeken, voor alles, voor iedereen, heel de tijd dat gebod van dat
oog dat ik goed op mijn gedrag moet letten!

CLAUDIA:

Bij mij is dat zo niet, nee. Ik zou er helemaal in willen opgaan. Het oog en ik:
ééngeworden in een vlammend minnelied.

DAVID:

Ik wil op een berg mest kruipen en daar het oog als een woekerende zweer mij laten
geselen voor mijn slecht, slecht, slecht gedrag!

CLAUDIA:

Ik word een zoete wingerd die zich naar de hoogste liefde slingert!

DAVID:

Ik ben hier daarstraks begonnen met te zeggen dat ik niet ga beginnen en nu ben ik nog altijd bezig, en intussen zijn er in Congo weeral zeker honderd kinderen van de honger gestorven, ben je nog altijd niet in verwachting geraakt en ben ik nog altijd scheel.

CLAUDIA:

Aan mij zegt het oog: “Kom! Kom neem mij in jou, ik ben je lichaam en je bloed.”

DAVID:

En aan mij zegt het: “Jij ziet niet goed jij”, en ik zeg: “JA IK BEN SCHEEL JA!” En het oog zegt “Ik niet, wie met mij ziet, ziet alles enkelvoudig en helder, die ziet de waarheid en het licht, kom kijk met mij”.

CLAUDIA:

Echt waar? Dat zegt het ook tegen mij: kijk met mij!

DAVID:

Kijk met mij en alles zal glanzen!

CLAUDIA:

Oh Oog! Ik wil!

DAVID:

Oh Oog! Jij kan meer dan ik, ik geef mijn lot uit handen, ik geef mij aan u.

CLAUDIA:

Oh oog, mijn eigen ogen zijn zo niets als ik jou zie. Ik wil zien door jou, in jou en met jou!

DAVID:

Oh oog, vervolmaak me, ik ben een falende mens en daar kan ik best mee leven maar zo falend als ik hoeft nu ook weer niet, oh oog, neem mij in u op!

CLAUDIA:

Oh oog, ik laat mijn oude leven achter en ik kies voor u. Eeuwige glans, verlossing en laatste kans, ik wil u in mij!

DAVID:

Oh oog, bevrijd mij van mijn halfslachtigheid, ik wil u in mij!

CLAUDIA:

Schat, ik ga mijn oog uitsteken en ruilen voor dat oog.

DAVID:

Ja, ik ook.

CLAUDIA:

Ik krijg mijn oog er niet uit.

DAVID:

Je moet dat met een lepeltje doen.

CLAUDIA:

Ik zie er hier geen liggen.

DAVID:

Miljaar waar ligt nu dat lepeltje!

(Ze zoeken tevergeefs een lepeltje. Ze vinden echt geen lepeltje. Ja, dan gaat dat dus niet: tussen droom en daad..., helaas. Het spel is gedaan. Een zo echt mogelijke duif en een zo echt mogelijk konijn sluiten af.)

CLAUDIA:

Konijn?

DAVID:

Ja Duif?

CLAUDIA:

Nu is iedereen dood. David Copperfield en zijn vader, Claudia Shiffer en haar moeder...

DAVID:

Dood. En wij leven.

CLAUDIA:

Wij leven.

DAVID:

Bloot.

CLAUDIA:

Ge glanst.

DAVID:

Mag ik eens aan uw gezicht komen?

CLAUDIA:

Er zit licht in uw ogen.

DAVID:

In die van u ook. Een glans. Zomaar. We kunnen het daarmee doen.

CLAUDIA:

Wat ga je doen?

DAVID:

Mezelf, jou, en alvast enkele milimeters van de wereld beter maken.

CLAUDIA:

Och gij? En ge hebt daar geen kunstlicht meer voor nodig?

DAVID:

Nee, kijk.

EINDE